

דברי

נשיא הרפובליקה הפדרלית של גרמניה פרנק-ולטר שטיינמאייך

לרגל קבלת הפנים לאגודת ידידי אוניברסיטת חיפה

במלאת 50 שנה להקמת האוניברסיטה

ב-10 במרץ 2023 בארמון בלוו

חמישים שנה, חצי מאה של היסטוריה גאה! מיטב ברכותי החמות לרגל יום שנת היובל הכה מיוחד של אוניברסיטה כה מיוחדת זו, כבוד הנשיא היקר רון רובין! איזו שמחה היא לקבל את פניכם כאן היום! וגם לכולכם כאן הקרובים כל כך לאוניברסיטת חיפה, סוניה לנשטיין-קנדל היקרה, מנפרד לנשטיין היקר, חברי אגודת ידידי אוניברסיטת חיפה היקרים, וכן לכולם - ברוכים הבאים לארמון בלוו. אני מאוד שמח שאנו מתכנסים כאן היום לחגיגה זו.

עד כמה אני אוהב להיזכר בחיבה על הימים בחיפה, גבוה למעלה על הרי הכרמל, כאשר היה לי הכבוד לחנוך שם בשנת 2008 את מרכז חיפה ללימודי גרמניה ואירופה – בתפקידי האחר בזמנו. היה זה ביקורי הראשון בעיר, והתרשמתי עמוקות מהרוח המאפיינת את העיר חיפה ואת האוניברסיטה שלה: רוח של פתיחות, סובלנות, של חיים משותפים בשלום.

שם למעלה על הר הכרמל, במקום בו סגדו בעבר לאל הבעל, מקום בו נוסד מסדר הכרמליתים במאה ה-12, שם עומד היום הקמפוס המרשים מבחינה ארכיטקטונית, בו לומדים צעירים מישראל ומכל העולם. אוניברסיטת חיפה היא מרכז למצוינות מדעית בעל שם עולמי. ברם, זהו גם מרכז, מעין מעבדה לחיים משותפים בשלום: יהודיות ומוסלמים, דרוזים ונוצריות לומדים וחוקרים שם *יחדיו* – אך זה עדיין נשמע יותר מובן מאליו ממה שזה באמת. מולטיברסיטה (Multiversity), זהו הרעיון שלכם לאוניברסיטת העתיד, רון רובין היקר. ואני בטוח כי בכך האוניברסיטה שלכם תקרין בעוצמה גדולה עוד יותר מהר הכרמל לעיר, למדינה, ובתקווה שגם לכל רחבי העולם.

כאשר אנו מתבוננים יחד היום על חצי המאה הזו, אנחנו מתבוננים גם על הקשר המיוחד מאוד בין האוניברסיטה הזו לגרמניה. אולי כדאי שאדבר על הציר חיפה-המבורג. שכן, במשך כמעט כל זמן שאוניברסיטת חיפה קיימת, כמעט בכל אותו פרק זמן, לקחה על עצמה קבוצה של תושבי המבורג בעלי מעורבות ומחויבות משימה אחת: לקדם את האוניברסיטה הזו – ובפרט לקדם סטודנטיות וסטודנטים שלעתים קרובות כלל אינם לומדים או שמתקשים עד מאוד ללמוד באוניברסיטה.

שלום, Frieden, זה היה החזון שהנחה בזמנו את אריק מ. ורבורג, אשר בעצמו נרדף על ידי המשטר הנאצי. שלום, Frieden, צריכים להיות יותר מעוד ברכה; הם נועדו להפוך למציאות חיה. זהו הדבר עליו חלם אריק מ. ורבורג, ועל זה אתם באגודת הידידים חלמתם גם כן וחולמים עד היום. אוניברסיטת חיפה מייצגת ישראל ליברלית, קוסמופוליטית ומגוונת.

אם היום צעירות וצעירים ערבים מהווים חמישית מהסטודנטים, הרי שדבר זה גם בזכותכם, אגודת ידידי האוניברסיטה. והעובדה שבמיוחד צעירות ערביות זוכות שם להכשרה מצוינת היא גם בזכות התוכניות שלכם. "אין גבולות בדרך שלכן למעלה, אתן יכולות להפוך לכוכבות החברה הערבית" הן המילים שלך, הפרופסורית מונא מארון הנכבדה, שאותן את מעבירה לסטודנטיות הערביות הצעירות לתואר שני ולדוקטורנטיות. איזה עידוד נפלא!

אין גבולות בדרך למעלה – אני חושב שדבר זה מתאר טוב מאוד את פועלה של אגודת הידידים. מתוכנית המנהיגות של הקהילה יהודית-ערבית ועד לתוכנית נשים ערביות בוגרות ורנר אוטו, מפרויקט חיפה פוגשת את פרנקפורט ועד לקליטת מדענים שברחו מאוקראינה – המעורבות שלכם היא אכן מרשימה ומגוונת. הקשר ההדוק הזה לחיפה הוא כבר מזמן חלק בלתי נפרד מיחסי גרמניה-ישראל. יחסים שתחילתם הייתה כידוע בתחום המדע, ואשר סללו את הדרך לשיתוף פעולה מדיני וכלכלי מאוחר יותר. כיום, ידידות עמוקה מחברת בין שתי המדינות שלנו. על הפיוס שישראל העניקה לארצנו, אנו הגרמנים רק יכולים להיות אסירי תודה עד בלי די.

ואלה הם בראש ובראשונה הצעירים בשתי המדינות שלנו, אשר חיים היום את הידידות הזו בצורה מאוד קונקרטי, עם רשת צפופה של קשרים ופרויקטים אישיים, מדעיים ותרבותיים. בכך ממלאת אוניברסיטת חיפה תפקיד שלא ניתן להעריכו מספיק: היא מייצגת את החלום של עולם טוב יותר ושלי יותר, שבו בני אדם מכל התרבויות והדתות חיים יחד בשוויון ובשלום.

למרבה הצער, החלום הזה הולך ומתרחק עוד יותר במזרח התיכון בשבועות אלה. ההסלמה של שנה ואלימות שאנו רואים בשבועות ובחודשים האחרונים, שאתם חווים שם. אנו מודאגים גם מהשינוי המבני של שלטון החוק שמתכננת הממשלה – דווקא משום שאנחנו הגרמנים תמיד התבוננו בהערצה רבה על שלטון החוק החזק ומלא החיים בישראל. ודווקא משום שאנו יודעים עד כמה נחוץ שלטון חוק חזק ומלא חיים זה באזור. אני בקשר עקבי עם חברי ועמיתי יצחק הרצוג, ואני סומך על קולו הנבון והמאזן בדיון הישראלי. כל מי שפועל למען הבנה ורגיעה, וכן למען הידברות, ראוי לכל תמיכה מאיתנו – כדי שהחלום שאוניברסיטת חיפה מחויבת לו אכן יוכל יום אחד להתגשם.

ברצוני היום להודות מעומק ליבי לכולכם באגודת הידידים על מחויבות זו שלכם! ואם יורשה לי לאחל עוד משהו, הרי שזה הדבר הבא: אל תרפו! אל תוותרו על החלום שלכם! וכל מי שמכיר אותך, גב' לנשטיין-קנדל, יודע כי תמשיכי להקדיש עצמך בתשוקה לפרויקט הידידות והשלום הגרמני-ישראלי הזה. דבר זה חשוב לאין ערוך במיוחד בזמנים קשים כאלה, וממשיך להוות סמל גדול לתקווה.

תודה רבה!